

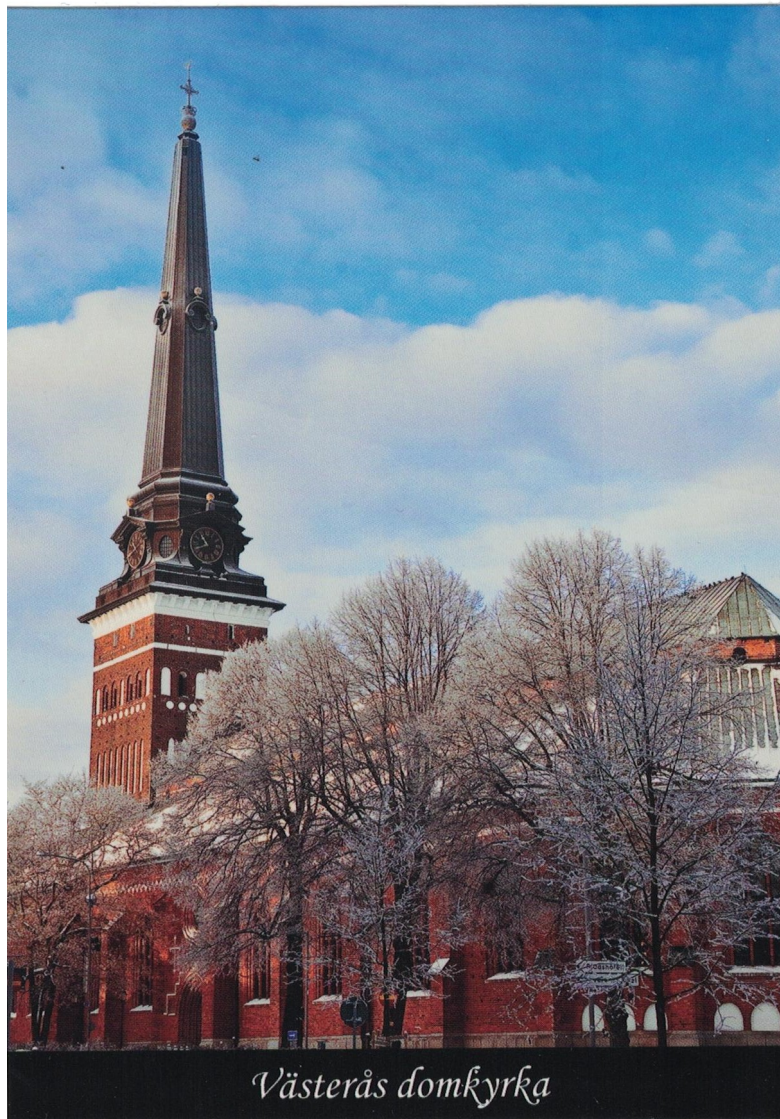
Riddare Templet Wästmannias
MEDLEMSBLAD

Årg. 43

Hemsida: www.tempelriddareorden.se

Nr 2-2019

GULDSKATTER I VÅR DOMKYRKA

Visste ni att det finns en skattkammare i domkyrkan?
Väl värd ett besök.

MÄSTAREBREV

Brev från M skrivet 5:e söndagen i Fastan den 7 maj 2019.

Mina kära TR-Bröder!

Vårterminen går mot sitt slut och vi har bara två gradmöten framför oss innan sommaren. Men utanför vårt tempel har vi några aktiviteter att se fram emot innan hösten.

- *Lördagen den 18 maj har vi möjlighet att deltaga vid ett Invigningsmöte från 1856 (översatt till svenska).*
- *Fredagen den 24 maj inbjuder RT Silvermalmen till sin traditionella våravslutning i Romfartuna kyrka med efterföljande vårmiddag i församlingshemmet.*
- *Zon-utflykt till Nora. Se sid. 8.*
- *General Konvent i Karlstad. Se Tempelriddaren nr. 1 2019. Obs! Reducerad konventavgift för dem som endast deltar på lördagen.*

Närmast har vi påsken fram för oss, med dess centrala idé Kristi segrande uppståndelse, andens seger över materien.

Om vi tänker på denna centrala idé upptäcker vi, hur påsken, som (på vår sida om ekvatorn) sammanfaller med vårens ankomst, i sanning leder till det nya livet. Hur fullkomligt den harmoniserar med årstiden. Hur den bildar upptakten till en härligt växande tid i naturen.

På ett liknande sätt är påsken för oss människor en tid, då kärlekens eld genomsyrar, växer och uppfyller våra hjärtan.

På påskdagen återspeglas, i var och en av oss, en glimt av den inneboende gudens seger. Eller som vi också skulle kunna säga, en glimt av det Fullbordade Tempel.

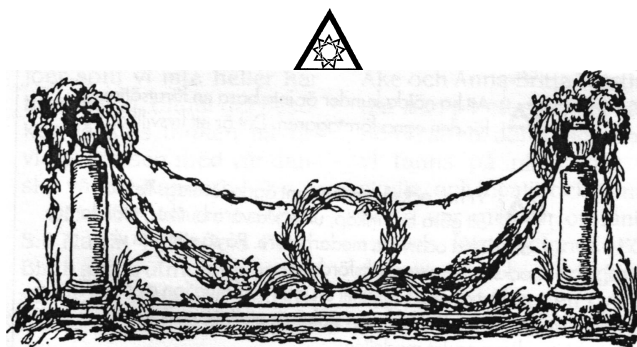
Men ju mer vi kan förnimma och förstå, av allt det som ges oss i påskens högtid, dess mer kan vi ta till oss av det, var och en på sitt sätt – ett förverkligande av Kristi uppståndelses innersta betydelse.

På samma sätt är det i vår Orden med dess gradmöten. Ju mer vi deltar ju mer kan vi förnimma och förstå av allt det som ges oss i ritualerna – ett förverkligande av byggandet av vårt inre Tempel för:

*”Där fogas sten vid sten, där bygges år från år,
till dess vid tidens slut Guds hus fullbordat står.”*

Väl mött, mina Bröder och med önskan om FSV.

Sten-Bertil Jakobson

RECEPTIONER

KG den 20 februari

Broder *Kjell Persson* och broder *Kjell Björk*.

Båda bröderna recipierade vid KG-mötet och verkade vara nöjda och belåtna med att ha nått andra steget på vandringen uppåt i graderna.

URG den 2 mars i Stockholm

VM broder **Roger Karlsson** recipierade i Utvalde Riddares Grad tillsammans med broder *Håkan Pettersson*, RT S:t Erik. De kan nu se fram mot att om två år bli upptagna i Stor Tempel Graden. Vid den efterföljande Brödramåltiden överlämnades Riddarediplomen. Bakom soffan står Gunnar Sverredal, Christer Wik och Bengt Rosberg.

ARG den 20 mars

Vid vårt ARG-möte recipierade broder **Patrick G Lundeberg** från RT Concordia i Ordens sjätte grad. Hans tidigare gradmedvandrare bröderna *Mats Heden* (RT Bonitas), *Magnus Molin* och *Georgios Makris* kan nu förhoppningsvis alla fyra fortsätta sin gemensamma vandring genom de återstående graderna.

Templet besöktes också av broder *Eive Andréasson* från RT Ariel, HSSKM broder *Tor Ökvist*, RT Malmen samt bröderna *Christer Wik*, *Morgan Öberg* och *Simon Winnfors* från RT Concordia.

Broder Christer, broder Simon och broder Tor tjänstgjorde även som M, CM respektive BCM under kvällens möte. Totalt deltog 23 tempelriddare i kvällens högtidlighet.

Ett stort grattis till recipienden och tack till bröderna för ett väl genomfört receptions möte.

SKATTKAMMAREN I VÄSTERÅS DOMKYRKA

I kyrkorna finns ofta mycket värdefulla klenoder från forna dagar. Genom stöldkuppen i Strängnäs domkyrka, då Karl IX:s begravningsregalier bortfördes från en glasmonter, uppmärksammades förekomsten av sådana dyrbarheter.

I vår domkyrka finns en "skattkammare" med en mängd föremål från kyrkans äldre tid. Här nedan ett par smakprov,

Förgyllt silver. Vikt ca 220 g/st. Höjd 19 cm. Diameter, fot 20 cm.

Brahes ljustakar från Antwerpen

De äldsta silverljustakarna i domkyrkan Västerås kommer från en donation 1633. De är dessutom förgyllda, gåvor i testamente efter riksdrotsen greve Magnus Brahe. På ljuspiporna sitter ett alliansvapen med Brahevapnet och Bielkevapnet. På sköldarna är ingraverat MBG (Magnus Brahe Greve) respektive EBG (Elena Bielke Grevinna, Brahes hustru i andra giftet) och året 1633.

Dessa ljustakar har tidigare uppfattats som engelska från 1610-talet. Ett noggrant studium av stämplarna visar dock ett annat - och ännu äldre - ursprung. Jag undersökte nämligen ljustakarna tillsammans med Tomas Persson, silverexpert på Stockholms Auktionsverk och den som kände igen Antwerpens stadsstämpel - en krönt hand i ett sexkantigt fält. Ytterligare information om stämplarna krävde utländsk expertis. Därför kontaktades DIVA, the Museum for Gold- and Silversmithing, Jewellery and Diamonds in Antwerpen. Dr Wim Nys, chefen för samlingarna, kunde bekräfta att ljustakarna var tillverkade i Antwerpen vid 1500-talets mitt (1550–1552). Guldsmeden går under arbetsnamnet "the Master with lion's head".

Hur dessa praktfulla ljusstakar kom i Magnus Brahes ägo vet vi inte, men när de skänktes till domkyrkan 1633 var de redan 80 år gamla. Kyrkligt silver har ofta bevarats, en glädjande följd av att kyrkorna i landet inte plundrats under de senare seklerna. Profant silver är mer ovanligt, eftersom det ofta smältes ner för att göras om i mer moderna former. Dessa ljusstakar är förnämliga arbeten från renässansen, lyxartiklar för de allra högsta samhällsskikten. De är helt täckta av antika ornament och utförda med hantverksskicklighet och känsla för proportioner. Möjligen rör det sig om de äldsta bevarade silverljusstakarna i Sverige. Inte heller i sitt ursprungsland har de några lika gamla bevarade motsvarigheter. Det ger dem en särställning inom guldsmidets historia.

Höjd 22 cm. Diameter fot 15 cm, cuppa 11 cm. Vikt 229 g.

Guldkalken

Nattvardskalkar har traditionellt gjorts i det mest påkostade material kyrkan över huvud taget hade tillgång till, vilket vanligen var silver med förgyllning åtminstone inne i cuppan.

Någon gång tillverkades dock en kalk i rent guld; en sådan dyrbarhet från 1600-talet finns i domkyrkan i Västerås. Den är utförd av guldsmeden Hans van Dort i Stockholm och skänktes därefter i testamente efter grevinnan Elena Bielke, änka efter riksdrotsen

Magnus Brahe i hans andra äktenskap. För att ingen ska tveka om vem givaren var löper en text runt foten: AF * GREFWINNAN FRV• ELENA• BIELKIE ÄHR DENNA KALK TIL WÄSTEPÅS DOMKYRKA TESTAMENTERAT ANNO 1651, Dessutom visar den hennes vapen i emalj. Den överlämnades 1652 vid hennes gravsättning i Braheska familjegraven i Västerås domkyrka.

Kalken skimrar av guld, med diamanter i ett gracilt mönster, som får färg av löv i vit, svart och turkos emalj. Renässansen och barockens diamanter är vanligen taffelslipade, det enklaste sättet att bearbeta den ojämförligt hårda stenen utifrån dess naturliga kristallstruktur.

Till kalken hör en oblattallrik (paten) ornerad med Guds lamm (Agnus Dei) med segerfanan i vit och svart emalj. Trots de talrika diamanterna ger kalken ett stramt och behärskat intryck med en dekor långt från den i våra ögon ofta överlastade stilen under barocken. Guldets försvinner inte (som i renässansens nordiska kungakronor) under en rikedom av emalj och ädelstenar.

En kalk i guld besatt med diamanter är verkligen en gåva som visar på rikedom och vilja att ge kyrkan en överväldigande prydnad.

Text & Foto: Magnus Green

MÖTESSCHEMA

Återstående program före sommaruppehållet enl. sid. 2.

Det är vid en del möten svårt att fylla alla tjänsteplatserna – vi är inte tillräckligt många närvarande. Besök våra möten - ta del av de upplevelser som ritualerna skapar. Upplevelser och erfarenheter fogas samman och hjälper oss i den personliga utvecklingen.

Notera att ämbetsmän och tjänstgörande tjänstemän bör finnas på plats senast 60–90 minuter före mötets början, bl.a. för genomgång av och träning på mötets ritualer. Om någon på tjänstgöringslistan är förhindrad närvara måste han meddela sin ersättare (ev. underrätta CM eller M). Mötena börjar normalt kl. 19.00. Alla tjänstgörande bör sitta på sina platser 15 minuter före mötets början.

RT Mäster Olof inbjuder till Zon-utflykt

lördagen den 1/6 2019

VÄLKOMMEN TILL ZON-UTFLYKTEN TILL NORA

Örebrotempolet Mäster Olof är värd för TUW-zonens sommarutflykt.

Huvudattraktionen blir en dramatiserad mordvandring i Maria Langs spår.

Program: 11.00 Samling vid järnvägsstationen Visning av järnvägmuseet.
12.30 Lunch på Slottspigorna, Kvarnvägen 7.
Soppa, dessert, kaffe och kaka.
14.00 Mordvandring. Dagmar Langes systerson Owe Hoffner är guide.

Kostnad: 250 kr/person.

Anmälan: Senast 20 maj (begränsat deltagarantal)

e-mejl: orebro@tempelriddersorden.se.

Tel. 070-512 77 97.

RT Westmannias Medlemsblad

Termometergatan 2, 72350 Västerås

Redaktion e-post

Ola Magnusson ola.magnusson@brrredband2.com

Sten-Bertil Jakobson sten-bertil.jakobson@tempelriddersorden.se

Preliminär utgivningsplan

Nr	Manus senast	Utkommer vecka
3/19	11 aug	34
4/19	29 okt	41
1/20	27 jan	6
2/20	7 apr	14